

2011-03-08

Dnr 43-2010: 4725

Skolbeslut för grundskola

---

efter tillsyn i Stjärneboskolan
i Kinda kommun

Rektor vid
Stjärneboskolan
Storgatan 36
590 36 Kisa

Kinda kommun
Box 1
590 40 Kisa

Tillsyn i Stjärneboskolan

Grundskola årskurs 4–6

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Stjärneboskolan och Kinda kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat, enkäter som elever, föräldrar och personal besvarat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

På Stjärneboskolan finns ett antal elever som inte når målen i de teoretiska ämnena. I övriga ämnen når samtliga elever målen för respektive ämne. Skolan behöver således ytterligare förbättra sina insatser för att alla elever ska nå målen i alla ämnen.

Det mönster som resultatsammanställningen uppvisar bör skolan fundera över – exempelvis utifrån frågor om hur lärarna i samtliga ämnen undervisar mot målen och hur de bedömer elevernas kunskaper – så att rektorn och lärarna är säkra på att både undervisning och bedömning är likvärdig på skolan.

Likvärdighetsaspekten berör också elevinflytande och anpassning av undervisningen. Skolan behöver arbeta mer aktivt så att samtliga elever får en undervisning som anpassas efter deras behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt har en reell möjlighet till inflytande över sin utbildning.

Arbetet för en högre måluppfyllelse inbegriper också en mer tydlig linje mellan analys av resultat och insatser för att skolans pedagogiska personal ska ha en kompetens som fullt ut motsvarar behoven på skolan. Personalen erbjuds kompetensutveckling, men insatserna är inte alltid relaterade till skolans behov och satsningar som motsvarar skolans behov realiseras inte alltid.

Skolinspektionen ser en positiv utveckling på skolan när det gäller synsätt och förhållningssätt gentemot eleverna. Exempelvis arbetar rektorn för att fokus ska vara på elevernas starka sidor och på hur skolan kan verka för att elevernas självkänsla ökar. Förhållningssättet omfattar ställningstagandet att elevers svårigheter inte får ses som ett föräldra-/elevproblem utan som ett ansvar för personalen i skolan att hitta sätt att möta och hjälpa eleverna. Samtal med lärare visar att detta fokus också finns bland dem.

Skolan behöver dock arbeta vidare för att detta synsätt och förhållningssätt ska omfatta samtliga lärare och även genomsyra skolans dokument fullt ut, exempelvis de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen. Det nämnda dokumentet behöver utvecklas så att det fullt ut är förenligt med författningarnas krav. Även de åtgärdsprogram som skolan utarbetar kan få en bättre kvalitet och ökad användbarhet om de formuleras mer konkret än vad de gör idag.

Skolan arbetar i varje klass för att eleverna ska vara trygga. Skolans aktuella plan mot kränkande behandling behöver dock förbättras så att den fullt ut är utformad enligt författningarnas krav.

Skolinspektionen har i tillsynen av Stjärneboskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen. (Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), 2.2 Kunskaper)
- De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav. (7 kap. 2 § grundskoleförordningen)
- Samtliga lärare arbetar inte i tillräcklig utsträckning med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag)
- Rektorn och lärarna arbetar inte tillräckligt aktivt för att ge eleverna möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad. (4 kap. 2 § skollagen, 3 kap. 6 § grundskoleförordningen, Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Skolbeslut

Tillsyn i Stjärneboskolan

2011-03-08

4 (13)

Dnr 43-2010: 4725

- Skolans plan mot kränkande behandling följer inte författningarnas krav. (14 a kap. 8 § skollagen)
- Språkval erbjuds inte i enlighet med förordningen. (2 kap. 18 § grundskoleförordningen)

Bedömningarna redovisas i bilaga 2

Rektorn och Kinda kommun har ansvar för att Stjärneboskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Kinda kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorerna och Kinda kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har utredarna Jon Torkelstam och Sofia Lindstrand samt undervisningsrådet Johan Nilsson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Agneta Sandén
Avdelningschef

Josefin Brüde Sundin
Utredare/föredragande

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Stjärneboskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kinda kommun under våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Stjärneboskolan den 3 februari. Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett kommunbeslut. Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Stjärneboskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Stjärneboskolan intervjuades rektor, lärare och elever. I underlaget ingår också en enkätundersökning riktad till elever, föräldrar och personal genomförd i Skolinspektionens regi hösten 2010. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever på Stjärneboskolan

Skolan	Antal elever
Grundskola	143

Källa: Skolans egna uppgifter februari 2011

Stjärneboskolan ligger vid norra infarten till Kisa samhälle, invid Kisasjön. På skolan finns två parallella klasser i varje årskurs 4–6. På skolan finns även en elev mottagen i grundsärskolan, integrerad i grundskolans klass. Ungefär en tredjedel av eleverna åker skolskjuts till skolan.

Skolan leds av en rektor. Lärare och elever är indelade i tre arbetslag, ett för varje årskurs, med tillhörande arbetslagledare.

Tillsynsprotokoll för Stjärneboskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), 2.2 Kunskaper

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av Stjärneboskolans uppgifter om måluppfyllelsen i förhållande till kursplanernas mål i årskurs 5 för år 2010. Lägst resultat nås i svenska, engelska och matematik, där mellan 13 och 23 procent av eleverna inte når målen. I de praktiskt-estetiska ämnena når samtliga elever målen för respektive ämne.

Sammantaget framgår att det finns behov av att genomföra insatser för att förbättra elevernas möjlighet att uppnå målen för utbildningen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Lärarna på Stjärneboskolan har varje termin utvecklingssamtal med elever och vårdnadshavare. Skolan utarbetar individuella utvecklingsplaner (IUP) med skriftliga omdömen för samtliga elever. I de skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av beskrivs dock inte alltid elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven har undervisning i.

I den framtidsytande planeringen framgår inte alltid skolans insatser för att stödja och stimulera elevens fortsatta kunskapsutveckling eller så är insatserna mycket oprecist formulerade. Stort ansvar läggs på eleven i de insatser som nämns för att eleven ska nå de uppsatta målen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Samtliga lärare arbetar inte i tillräcklig utsträckning med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag

Motivering:

Av läroplanen framgår att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla.

Lärarna på Stjärneboskolan ger exempel på hur de anpassar undervisningen i vissa ämnen till elever som behöver extra utmaningar i skolarbetet. Eleverna uttrycker dock att skolarbetet många gånger är på en för enkel nivå och att de får arbeta med sådant som de redan kan istället för att få nya utmaningar. Att eleverna behöver utmaningar i högre utsträckning stärks också av intervjun med rektorn.

Elever uttrycker också att de inte alltid erbjuds hjälp av läraren då de tycker att skolarbetet är för svårt. Enligt dem kan de i huvudsak få hjälp med området de har svårt med om det överensstämmer med vad resten av klassen arbetar med.

Omfattningen av såväl utmaningar som hjälp då skolarbetet upplevs som svårt varierar mellan olika lärare. Skolan behöver arbeta mer aktivt så att samtliga elever får en undervisning som anpassas efter deras behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Rektorn och lärarna arbetar inte tillräckligt aktivt för att ge eleverna möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § skollagen

3 kap. 6 § grundskoleförordningen

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Motivering:

Av intervjuer och av Skolinspektionens enkät riktad till elever framgår att elevernas inflytande över utbildningens utformning är begränsad. Elever uppger att de kan påverka redovisningsform. Lärare kan ge exempel på hur de tar reda på vad eleverna vill lära sig mer om och tillmötesgår deras önskemål.

Huruvida eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet, framförallt avseende undervisningens innehåll och arbetssätt, är dock beroende av vilken lärare eleverna har och vilket ämne det gäller. Detta medför att samtliga elever inte har möjlighet till inflytande enligt författningarnas krav.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Skolans plan mot kränkande behandling följer inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Stjärneboskolan har en plan mot kränkande behandling som benämns Likabehandlingsplan och som till stora delar är utformad enligt författningarnas krav. Vissa aspekter saknas dock.

Enligt Skolverkets allmänna råd "För att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling" (s. 25) bör planen innehålla konkreta mål för och beskrivningar av de insatser som ska genomföras under året för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt en ansvarsfördelning för detta.

Det framgår av Stjärneboskolans plan att skolan avser att genomföra insatser under det kommande året, men det framgår inte tydligt hur dessa insatser relateras till de aktuella behoven. Eleverna besvarar en så kallad trygghetsenkät vid två tillfällen per år och resultatet och åtgärder för förbättringar diskuteras på skolan. Men i planen finns ingen beskrivning där skolans behov tydligt kopplas till denna kartläggning.

Eftersom skolans tidigare planer inte varit konstruerade på samma sätt som den nuvarande saknas en redogörelse för hur de planerade åtgärderna från förra året har genomförts. Skolinspektionen förutsätter att detta finns med i nästa års plan. Där ska också framgå hur eleverna medverkat i att ta fram planen.

Av intervjuer med lärare framgår att hemmen alltid kontaktas vid ett eventuellt ärende avseende kränkande behandling. Skolan behöver se till att rutinerna som beskrivs i skolans plan mot kränkande behandling överensstämmer med detta.

För det fortsatta arbetet se Skolverkets allmänna råd om att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38).

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Undervisningstid och val

Bedömning:

Språkval erbjuds inte i enlighet med förordningen.

Författningsstöd:

2 kap. 18 § grundskoleförordningen

Motivering:

Enligt grundskoleförordningen ska skolan som alternativ till franska, spanska och tyska erbjuda svenska eller engelska samt bland annat det språk eleven har rätt till modersmålsundervisning i och svenska som andraspråk för elever som i övrigt får undervisning i ämnet.

Enligt elever på Stjärneboskolan kan de välja att läsa franska, spanska eller tyska som språkval. Eleven kan även istället välja en kombination av svenska och engelska, "svengelska", om hon eller han har svårigheter att nå målen i svenska och engelska. Samma sak framgår av intervjun med lärare samt av blanketten för språkval som lämnas ut till elever och deras vårdnadshavare.

Enligt rektorn kan en elev välja att läsa antingen svenska eller engelska. Elever som läser svenska som andraspråk får enligt rektorn information om att de kan läsa det språk som de har rätt till modersmålsundervisning i som språkval.

Eftersom elever och vårdnadshavare inte får rätt information så erbjuds eleverna inte språkval enligt förordningarna. För att språkvalet ska bli ett reellt val för elev/vårdnadshavare så krävs en information som är tydlig och i enlighet med förordningen. Skolinspektionen vill också betona att språkvalet i ämnena svenska och engelska inte får ersätta stödåtgärder som eleverna har rätt till.